

Становище на Европейския комитет на регионите — План за действие за подкрепа на защитата на обществените пространства

(2018/C 387/02)

Докладчик: Jean-François BARNIER (FR/АЛДЕ), кмет на Chambon-Feugerolles**Отправен документ:** COM(2017) 612 final**ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОЛИТИКИТЕ****ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ****Бележки**

1. отбелязва, че нападенията, извършени през последните години в обществени пространства или на частни терени, достъпни за обществеността, взеха стотици жертви в много европейски градове. Повторението им из целия Съюз и сериозността им са безпрецедентни. Те се характеризираха с различна организация (по отношение на брой, профили, предистория, гражданство на извършителите и съучастниците, изолирани, едновременни или последователни действия, планирани или случайни), различни начини на действие (взривни устройства, огнестрелни оръжия, хладни оръжия, оръжия по предназначение, по-специално превозни средства) и места, обект на нападение — най-неочаквани или символични. Всички нападения бяха насочени срещу пространства, които са част от обществения живот, напълно или широко отворени и споделени, много посещавани и поради тази причина изложени в много голяма степен на престъпните намерения: лесни мишени или „меки мишени“;
2. отбелязва, че националната сигурност продължава да бъде отговорност на държавите членки, но подчертава също, че сътрудничеството с партньорите от и извън ЕС е от първостепенно значение; приветства мобилизацията и ангажираността в борбата срещу тероризма на силите за сигурност и на въоръжените сили, на съдебните власти, на службите за спешно реагиране и помощ, на служителите, заемащи изборни длъжности, на гражданските общества; въз връзка с това изтъква значението на мобилизацията на местните политически лидери за повишаване на обществената информираност и предотвратяване на тероризма чрез социална интеграция и възстановяване на общностите след терористични атаки;
3. счита, че планът за действие на Комисията за подобряване на защитата на обществените пространства с право се вписва в Европейската програма за сигурност (и съобщението на Комисията от 2016 г. относно нейното прилагане „с цел борба срещу тероризма и подготвяне на условията за ефективен и истински Съюз на сигурност“) и в Стратегията за вътрешна сигурност за периода 2015—2020 г., както и в стратегията на Европейския съюз за борба с тероризма;
4. подчертава, че мерките за борба срещу тероризма, управлението на законната миграция и предотвратяването на водещата до насилие радикализация продължават да бъдат основно от компетентността на държавите членки, но местното, европейското и международното сътрудничество също е от първостепенно значение за намиране на ефективно решение⁽¹⁾. По тази причина призовава за по-голямо споделяне на информацията и на най-добрите практики в рамките на ЕС;
5. припомня, че някои „твърди мишени“ в секторите на енергетиката и транспорта бяха взети предвид в Европейската програма за защита на критичната инфраструктура от 2006 г. и Директивата относно установяването и означаването на европейските критични инфраструктури и оценката на необходимостта от [подобряване] на тяхната защита от 2008 г.;
6. отбелязва, че в този план се посочват вече въведените средства и механизми за обмен на добри практики и получаване на обратна информация и се представят нови, в които, повече или по-малко, участват местните власти редом с националните органи на държавите членки, и приветства факта, че той допринася за осъзнаването на добавената стойност на сътрудничеството на равнище ЕС за защитата на гражданите и критичната инфраструктура;

Приоритети

7. препотвърждава целта на Европейския съюз, посочена в член 3, параграф 2 от ДЕС, а именно, че Съюзът „предоставя на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което е гарантирано свободното движение на хора в съчетание с подходящи мерки по отношение на контрола на външните граници, убежището, имиграцията, както и предотвратяването и борбата с престъпността“;

⁽¹⁾ Становище на ЕС относно „Борба срещу радикализацията и съпровождения с насилие екстремизъм: механизми за превенция на местно и регионално равнище“ (CoR 6329/2015), юни 2016 г.

8. припомня буквата и духа на клаузата за солидарност, съдържаща се в член 222 от ДФЕС, с която Съюзът мобилизира всички правни инструменти на свое разположение, включително военните средства, предоставени му от държавите членки, с цел да предотврати терористична заплаха на територията им, да защити демократичните институции и цивилното население от евентуално терористично нападение, да окаже помощ на държава членка, на нейна територия, по искане на политическите ѝ органи, в случай на терористично нападение;
9. подчертава, че оперативните мерки, действията по координиране и насоките, посочени в плана за действие, са неразривно свързани с политиките, действията и инструментите на Съюза, по-специално в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, полицейското сътрудничество, гражданската защита и управлението на кризи, предотвратяването на радикализацията;
10. подчертава необходимостта от запазване на баланс между защитата на личните и колективните свободи, включително защитата на личните данни, и целта за отворени общества и достъпни обществени пространства, от една страна, и от друга страна, евентуалното им необходимо, законосъобразно и пропорционално ограничаване, което да бъде постепенно, обратимо и ограничено в пространството и времето;
11. призовава институциите на ЕС да изградят индивидуална и колективна, институционална и гражданска, европейска, национална и местна, морална и материална устойчивост срещу тероризма, за да предвиждат, предотвратяват, защитават, справят се, реагират и вземат превес над действията на терористите;
12. препоръчва всяко партньорство с частния сектор и всяка гражданска инициатива или участие в областта на сигурността да се регулират и контролират от публичен, национален, регионален или местен орган;
13. призовава Комисията да опрости и да разшири достъпа до европейски средства за недържавните участници, да ги направи достъпни за местните и регионалните власти от всякакъв размер, да контролира ефективното им използване и подходящо обвързване с националното, регионалното и местното финансиране в областта на сигурността;
14. споделя целта на плана за насърчаване, повишаване на осведомеността, улесняване и подпомагане на ефективната защита на обществените пространства в планирането, проектирането, изграждането, оборудването и обновяването, независимо от техния характер, конфигурация или използване, както и всички подходящи начини за филтриране или блокиране на достъпа на хора, предмети или превозни средства, за изолиране или евакуиране на жертвите, или за улесняване на спасителните операции и разследването;

Обезопасяването на обществените пространства

15. приветства новото финансиране от фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) — Полиция на обща стойност от 18,5 млн. евро за транснационални проекти за подобряване на защитата на обществените пространства и проекти за сътрудничество;
16. призовава Комисията да продължи това финансиране, да отдели специално внимание на проектите на местните и регионалните власти и да отдава предпочитание на иновационните проекти, които биха могли да бъдат разпространявани;
17. споделя загрижеността за повишаване на осведомеността на местните власти относно уязвимостта на обществените пространства и призова към държавите членки, регионите и градовете за по-добро интегриране на защитата на обществените пространства в инвестициите в инфраструктура, осъществявани по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд;
18. насърчава институциите на ЕС да улесняват и подкрепят местните проекти за интелигентни/безопасни градове („smart/safe city“);
19. одобрява новото финансиране в рамките на инициативата „иновативни дейности за градско развитие“ на ЕФРР за общата сума от 100 млн. евро, която ще бъде стартирана от Комисията през октомври 2018 г.;
20. припомня, че програмата на ЕС за градовете или „Пактът от Амстердам“ от 30 май 2016 г. има за цел да включи градските власти в изготвянето и изпълнението на европейските политики и да укрепи градското измерение на последните. Тя допринася за изпълнението на Програмата на ООН за устойчиво развитие до 2030 г., и по-специално на нейната цел 11 „Превръщане на градовете и селищата в приобщаващи, безопасни, адаптивни и устойчиви места за живеене“, както и на Новата програма за градовете в рамките на „Хабитат III“;

Приложните научни изследвания за обезопасяването на обществените пространства

21. припомня, че Седмата рамкова програма за научни изследвания, в частта си „Сътрудничество“ съдържа десет приоритетни теми, в т.ч. сигурността, и че Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ определя три основни приоритета „високи научни постижения, водещи позиции в промишлеността и предизвикателства пред обществото“. В рамките на последния приоритет научните изследвания и иновациите са насочени по-скоро към справянето с големите обществени предизвикателства, пред които е изправена Европа, отколкото към научните дисциплини или технологичните сектори. Сред тези предизвикателства са и „сигурни общества за защита на свободата и сигурността на Европа и нейните граждани“; досега са финансирани 48 изследователски проекта в областта на сигурността, свързани със защитата на обществените пространства, на обща стойност 195 млн. евро;

Форуми за обмен на експертен опит и добри практики

22. одобрява създаването на работна група на ЕС за защита на лесните мишени с цел засилване на сътрудничеството и координацията между държавите членки по следните две работни направления:

- Форумът на представителите на правоприлагащите органи и мрежите (представители на правоприлагащите органи на държавите членки и правоприлагащи мрежи като AIRPOL, ATLAS, ENLETS и RAILPOL), който се допълва от „Мрежа за сигурност на високорискови обществени пространства“, която ще предлага платформа за съвместни обучения и учения;
- Форумът на частните оператори и неговите тематични групи (спортни, културни и др. прояви), който обединява частните оператори или частните организатори на прояви, като например транспортните оператори, операторите на спортни или развлекателни форуми, на търговски центрове;

и призовава представителите на местните власти, които са в челните редици при предотвратяване на терористични нападения, да бъдат включени в тази работна група;

23. приветства провеждането на 8 март 2018 г. в Брюксел на Конференцията на кметовете на ЕС, на която присъстваха и подписалите Декларацията от Ница, на тема „Изграждане на градски защитни сили срещу тероризма: поуки от неотдавнашните нападения“;

24. насърчава разработването и прилагането на инструментариум с насоки за сигурност с най-добри практики за сектора на търговския автомобилен транспорт, на инструмент на ЕС за оценка на лесни мишени, който е в процес на тестване, както и текущата работа по изработването на правила на ЕС за гарантиране на безопасността и сигурността на гражданските операции на безпилотни летателни апарати;

25. и накрая, одобрява подхода в мрежа на плана между специалистите и политическите фактори на национално и местно равнище, обмена на добри практики чрез целенасочена финансова помощ, насоките и участието на заинтересованите страни на местно равнище и от частния сектор.

Брюксел, 4 юли 2018 година.

*Председател
на Европейския комитет на регионите*

Karl-Heinz LAMBERTZ
